

De zorg wordt steeds technischer. Er komen steeds meer hulpmiddelen die medische handen sparen. Van een simpel wasdoekje waarmee een verpleeghulp een patiënt veel sneller dan met water en zeep kan wassen tot slimmigheidjes als bloeddrukmeters die de uitslag direct doorgeven aan de huisarts.

Techniek kan ook worden gebruikt om te voorkomen dat mensen (nu al) afhankelijk worden van zorg. Zoals een elektronisch slot op de voordeur waarvan 'het huis' de code prijsgeeft als er sprake is van een alarmerende situatie. Voor

de toekomst voorzien deskundigen huizen die al maatregelen nemen voordat de bewoner het zelf beseft. Wat te denken van een woning die kan signaleren dat bloeddruk en hartslag niet in orde zijn en dan automatisch de arts waarschuwt? U leest er meer over op deze pagina.

Naast allerlei technische snufjes komen er jaarlijks tientallen nieuwe functies bij in de zorg. Brugfuncties op de grens van medisch en verpleegkundig handelen. Deze nieuwe verpleegkundigen ontlasten de arts door taken over te nemen. Wij laten vier van hen aan het woord.

De vraag naar zorg stijgt, ook en vooral door de vergrijzing die juist in Brabant hard toeslaat. Vier relatieve nieuwkomers vertellen over hun keuze voor de zorg en hun mogelijkheden om carrière te maken.

Alle mensen in de zorg moeten natuurlijk wel eerst opgeleid worden. Brabant Medical School levert daar een groot aandeel in. Directeur Henk Hendrix vertelt in deze bijlage over de 'bittere noodzaak' van een nieuwe aanpak van het zorgonderwijs. "Meer moet worden ingespeeld op wat de patiënt zelf nog kan en hoe hij daar bij kan worden geholpen."

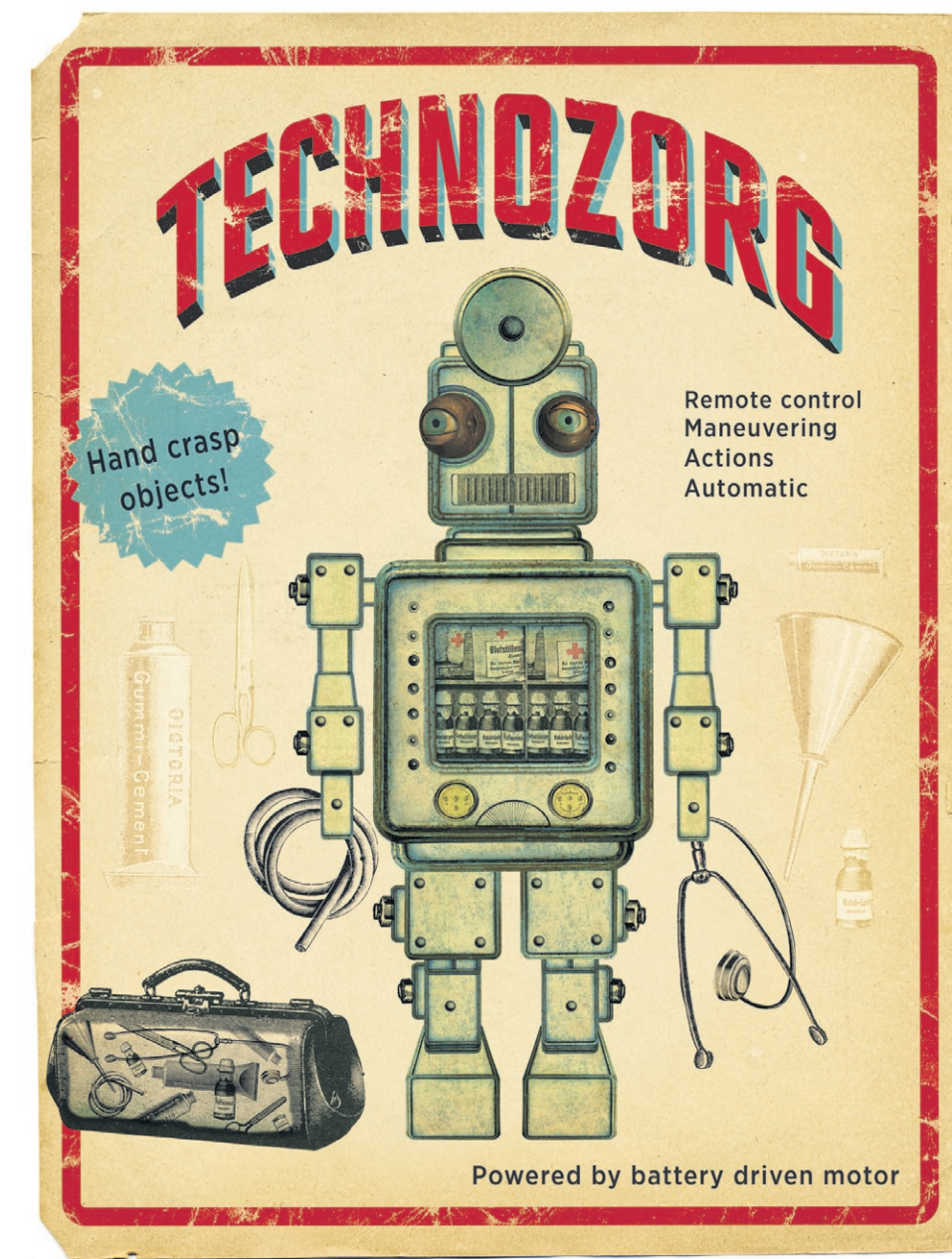
Slimmer wonen spaart 'zorg'

De zorg kampt met stijgende kosten en stevent af op een groot tekort aan personeel. Een oplossing voor beide aspecten is het dempen van de zorgvraag. Bijvoorbeeld met slimme woningen.

tekst **Anita de Haas**

Als ouderen met behulp van 'zorg op afstand' één of twee jaar langer thuis zouden kunnen blijven wonen, zou dat de gezondheidszorg enorm veel geld én mankracht besparen. Maar daar heb je slimme systemen en slimme huizen voor nodig. Denk aan sensoren, die bewegingen of het uitblijven daarvan registreren, bloeddrukmeters die de uitkomst direct doorgeven aan de huisarts, de mogelijkheid om een videogesprek te kunnen voeren met arts of verpleegkundige, met één vinger op het beeldscherm de buurman of buurvrouw kunnen bellen én zien, en een elektronisch slot op de voordeur waarvan 'het huis' de code afgeeft als er sprake is van een alarmerende situatie.

Het echtpaar Ad en Corien van Berlo uit Eersel weet er alles van. Maar ook van de uiterst moeizame weg om zorg op afstand voor elkaar te krijgen. Alles draait om de informatie- en communicatietechnologie (ict) in huis en de verbinding tussen de diverse systemen. "Maar helaas, elk nieuw huis dat gebouwd wordt is qua installatietechniek nog steeds een oud huis." De Van Berlo's zijn de initiatiefnemers voor de Slimste Woning van Nederland naast het Evoluon in Eindhoven. Daarin laten ze zien wat ze de afgelopen 18 jaar met hun stichting Smart Homes bedachten en wat ze voor elkaar hebben gekregen. Smart Homes is het enige kenniscentrum in Nederland op het terrein van slim wonen, genaamd domotica. Dat staat volgens Ad van Berlo nog helemaal in de kinderschoenen. Toch werkt de stichting inmiddels met een team van 16 mensen, waaronder ook een specialist in ethiek die steeds bekijkt of nieuwe ideeën en mogelijkheden ook voor het individu sociaal aanvaardbaar zijn. "Er zijn mensen die zeggen: leuk dat het allemaal kan, maar ik ben geen machine", zegt Corien van Berlo. "En daar hebben ze gelijk in. We moeten de dingen doen omdat ze nut hebben, niet omdat het kán. Het gaat

bovendien niet alleen om de technologie. Die moet je inbedden in een groter geheel. Als alle systemen in huis goed zijn, maar de vloer te glad, de gangen te smal en de drempels te hoog, dan heb je nog een probleem. De techniek is de drager om te komen tot het doel, namelijk mensen prettig laten wonen, ook als ze zorg

nodig hebben." De activiteiten van Smart Homes hebben zich in de loop der jaren steeds meer verlegd naar de combinatie wonen, zorg en ict. Toen Ad van Berlo, voorheen werkzaam in de medische technologie, de overstap maakte waren er volgens hem alleen nog intelligente producten. Vervolgens werden die

met elkaar verbonden en kreeg je onder invloed van internet en breedband de zelflerende en -reagerende huizen. Zoals de woning waarin de cv vanzelf uitgaat als er langere tijd niemand in een vertrek is. In de toekomst ziet hij de anticiperende huizen. "Een woning die al maatregelen neemt voordat je het zelf beseft. Die bijvoorbeeld weet wanneer je warmte nodig hebt en alvast energie inkoopt. Een huis dat ook kan signaleren dat bloeddruk en hartslag van de bewoner niet in orde zijn en dan automatisch de dokter waarschuwt." Terugkijkend kun je volgens Van Berlo zeggen dat het persoonsalarmeringssysteem een enorme bijdrage heeft geleverd aan het langer zelfstandig wonen van ouderen, net als de rollator en de huistelefoon met video. "De actieradius van oudere mensen wordt steeds kleiner, de buitenwereld steeds bedreigender. Dan is het heel belangrijk dat je kunt zien wie er aan de deur staat."

Maar het zijn peanuts bij wat met ict allemaal mogelijk is. Grootste probleem is volgens Corien van Berlo het gemis aan dit besef bij de bouwers en opdrachtgevers. "Er zijn heel veel experimenten, veel projecten van woningcorporaties, allerlei pilots met steun van de provincie, maar het zit in de bouwwereld niet echt tussen de oren. Nu wordt met automatisering gewacht totdat ouderen zorg nodig hebben. Daar moet veel eerder mee begonnen worden, zodat ze zich in goede tijden de techniek al aan kunnen leren. Een grote stimulans voor ouderen om met ict vertrouwd te raken is het contact met de kleinkinderen; het chatten en skypen. Als ze dat door hebben is het veel gemakkelijker later de koppeling met zorg op afstand te maken. Ook de discussie over wie wat betaalt heb je niet meer als de ict nagelvast in de woningen wordt aangebracht. Niet alleen voor ouderen, maar voor iedereen. Het is een discussie die anno 2010 eigenlijk niet meer gevoerd zou moeten worden."

Groene LED als plasrouteverlichting zorgt ervoor dat mensen minder wakker worden en direct verder kunnen slapen.

Rechtstreekse verbinding via het scherm met zorgverleners of bureaus.

Toegangscontrole op afstand voor een gevoel van veiligheid voor ouderen die de buitenwereld als bedreigend ervaren.